

RPW/89815/2024 P
Data: 2024-10-16

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ**

KOMISJA PETYCJI

Warszawa, 10 października 2024 r.

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

BPS.DKS.KP.0420.4.2024

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 2024 -10- 16

ZAL. 2 NR

szanowny Panie Rzeczniku

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 22 maja 2024 r. (znak VII.604.32.2023.MP) proszę przyjąć poniższe stanowisko.

Postulaty zgłoszone przez przedstawicieli Zespołu Spraw Lokalnych Inicjatywy „Nasz Rzecznik” z jakimi zwrócili się oni do Rzecznika Praw Obywatelskich pismem z dnia 14 lipca 2023 r. zostały w Kancelarii Senatu poddane analizie. W załączeniu przesyłam opinię Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu, z której wynika, że na rozważenie zasługuje jeden z postulatów dotyczący doprecyzowania art. 8 ust. 2 ustawy o petycjach wskazujący na potrzebę jednoznacznego uregulowania, że podmiot rozpatrujący petycję ma obowiązek publikowania na swojej stronie internetowej skanu odpowiedzi udzielonej na petycję. Zarówno postulaty zawarte w piśmie Zespołu Spraw Lokalnych Inicjatywy „Nasz Rzecznik”, jak i wnioski płynące z opinii Biura Legislacyjnego zostaną wzięte pod uwagę przy okazji prac Komisji Petycji nad ewentualną nowelizacją ustawy o petycjach.

z pozdrowieniem

Przewodniczący Komisji

Robert Mamątow

Do wiadomości:

1) Inicjatywa „Nasz Rzecznik”

██████████
██████████████████
██████████████
██████████████████

2) Fundacja Miasto Obywatelskie Lubartów

██

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 1 lipca 2024 r.

BPS.DKS.KP.0420.4.2024

Opinia dotycząca zasadności podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu nowelizację ustawy o petycjach

Rzecznik Praw Obywatelskich w piśmie z dnia 22 maja 2024 r. przedstawił postulaty dotyczące możliwości wprowadzenia zmian w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, z jakimi zwrócili się do niego przedstawiciele Zespołu Spraw Lokalnych Inicjatywa „Nasz Rzecznik”.

W wyniku analizy nadesłanych propozycji zmian należy stwierdzić, że niektóre z nich mogą się wydawać słuszne z punktu widzenia osób wnoszących petycje (na przykład w odniesieniu do skrócenia terminu przewidzianego na rozpatrzenie petycji), jednak ze strony podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego wprowadzenie tych postulatów byłoby trudne czy też wręcz niemożliwe do spełnienia w praktyce.

Odnosząc się do poszczególnych uwag zawartych w wymienionym piśmie Rzecznika Praw Obywatelskich należy wskazać, że uwaga nr 1 zawierająca krytykę art. 3 ustawy o petycjach, a także postulat wprowadzenia instytucji odwołania od nieprawidłowego zakwalifikowania petycji, które to odwołanie miałby rozpatrywać wojewoda w terminie 30 dni – nie znajdują uzasadnienia. Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 3 ustawy o petycjach o tym czy pismo jest petycją decyduje treść żądania, a nie jego forma zewnętrzna. Rzecznik Praw Obywatelskich w swoim wystąpieniu przyznał, że „przepis art. 3 ustawy jest potrzebny, ponieważ służy uniknięciu niepożądanego sytuacji, w której np. pismo niebędące petycją w ogóle nie zostanie rozpatrzone, choć powinno zostać potraktowane jako wniosek lub skarga. Przydatność tego przepisu potwierdza również praktyka rozpatrywania petycji w Biurze RPO”.

Przepis art. 3 ustawy o petycjach należy interpretować i stosować łącznie z przepisem art. 4 ust. 2 oraz art. 7 ust. 2 tej ustawy, które określają wymogi formalne petycji oraz procedurę ich uzupełniania lub wyjaśniania treści petycji.

Niezależnie od powyższego dane pismo może podlegać różnej kwalifikacji, jeśli dotyczy kilku spraw lub żądań podlegających rozpatrzeniu przez różne podmioty na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy o petycjach lub w różnym trybie na podstawie art. 222 Kodeksu postępowania administracyjnego.

W przypadku gdy pismo dotyczy jednej sprawy (przedmiotu), należy przyjąć, że powinno być kwalifikowane jako jeden środek prawny: petycja, wniosek albo skarga. Rozwiązanie to wyklucza możliwość wykorzystywania różnych procedur równoległe lub po sobie w tej samej sprawie.

W związku z powyższym wydaje się, że przytoczone regulacje zapewniają rozpatrzenie wniesionego pisma bez względu na to, jak zostało ono zakwalifikowane.

Również trudno znaleźć uzasadnienie dla, zawartej w uwadze nr 2, potrzeby doprecyzowania w art. 8 ust. 1 i 2 terminu „niezwłocznie” odnoszącego się do wykonywania obowiązku zamieszczania na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego informacji dotyczących petycji oraz przebiegu postępowania. Postulowane zastąpienie tego pojęcia wskazaniem, że wymienione dane mają być umieszczane na stronie podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego w terminie siedmiu dni, w przypadku podmiotów, do których wpływają duże ilości petycji, a także z uwagi na przyjęty tryb ich rozpatrywania, mógłby być w praktyce niemożliwy do dotrzymania. Z tych samych powodów nie znajduje się uzasadnienia dla propozycji skrócenia terminu rozpatrywania petycji z maksymalnie trzech miesięcy do jednego, która została zawarta w uwadze nr 3.

Jeśli chodzi o wskazany w uwadze nr 4 postulat zmierzający do rezygnacji z odsyłania do odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i umieszczenie w ustawie o petycjach konkretnych przepisów tego Kodeksu, to należy przypomnieć, że podczas prac nad projektem ustawy o petycjach celowo została przyjęta taka konstrukcja. Przyjęte rozwiązanie uwzględnia regułę, zawartą w § 4 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej, zgodnie z którą ustawa nie może powtarzać przepisów zamieszczonych w innych ustawach.

Ponadto nie uważa się za zasadny postulat dotyczący wprowadzenia obowiązku wzywania osoby składającej petycję i jej wysłuchania, jak również obowiązku udzielania głosu autorowi petycji w trakcie posiedzenia, na którym rozpatrywana jest wniesiona przez niego petycja. Wprowadzenie takiego obowiązku wpłynęłoby na wydłużenie procesu rozpatrywania petycji, której istota została przedstawiona w treści wniesionej petycji. Jednocześnie nie ma przeszkód, aby na prośbę petytora mógł on wziąć udział w posiedzeniu poświęconym rozpatrywaniu wniesionej przez niego petycji.

Natomiast na ewentualne rozważenie zasługuje jeden z postulatów zawartych w uwadze nr 2 dotyczący doprecyzowania art. 8 ust. 2 ustawy o petycjach. Postulat ten wskazuje potrzebę jednoznacznego uregulowania, że podmiot rozpatrujący petycję ma obowiązek publikowania na swojej stronie internetowej skanu odpowiedzi udzielonej na petycję.

W myśl art. 8 ustawy o petycjach na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego niezwłocznie zamieszcza się informację zawierającą odwzorowanie cyfrowe (skan) petycji, datę jej złożenia oraz – w przypadku wyrażenia zgody, o której mowa w art. 4 ust. 3 – imię i nazwisko albo nazwę podmiotu wnoszącego petycję lub podmiotu, w interesie którego petycja jest składana. Informacja ta ma być niezwłocznie aktualizowana o dane dotyczące przebiegu postępowania, w szczególności dotyczące zasięgniętych opinii, przewidywanego terminu oraz sposobu załatwienia petycji. Jednocześnie zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o petycjach podmiot rozpatrujący petycję zawiadamia podmiot wnoszący petycję o sposobie jej załatwienia wraz z uzasadnieniem w formie pisemnej albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Okazuje się, że w praktyce przytoczone przepisy nie są stosowane jednolicie i nie wszystkie podmioty rozpatrujące petycje zamieszczają na swoich stronach internetowych informacje o sposobie ich załatwienia wraz z uzasadnieniem.

W związku z powyższym wydaje się zasadnym rozważenie możliwości doprecyzowania art. 8 ust. 2 ustawy o petycjach w celu jednoznacznego wskazania, że podmioty rozpatrujące petycje, czy też urzędy je obsługujące, mają obowiązek publikować na swoich stronach internetowych nie tylko sam skan petycji, ale też skan zawiadomienia o sposobie jej załatwienia wraz z uzasadnieniem udzielonej odpowiedzi.

Roman Kapeliński
dyrektor
/podpisano elektronicznie/